

Van de Redactie.

aan historische gegevens, kunstvaardig op het doek gebracht. Om wedergave van zoo zuiver mogelijk gehouden persoonlijke indrukken is het te doen. De moderne schilderkunst streeft naar kleur-en-lijn-lyriek.

De moderne romanschrijver wil niet in de eerste plaats den lezer wat vermaken, hem in spanning brengen, hem een heel aange-naam lesje geven, hem moeilijke intrige-raadselen oplossen of zijn verbeelding leiden door een doolhof met allerlei slingerpaden vol afwisseling. De vermaaklezer vindt al minder en minder van zijn gading in de werken der moderne Nederlandsche schrijvers. Hun streven is eene overweldigende „stemming” in hem te wekken, doorgaans een pijnlijke, troosteloze, neerdrukkende. Dat maakt heel wat lezers ontevreden. Een modern boek geeft zelden vermaak, oprissing, rust en gevoels van welbehagen of buitensporige griezeling, die een mensch het kalme van zijn sleurleven en de rust zijner omgeving, de geriefelijkheid van zijn meubels en zijn woning doen waardeeren. Het overweldigt wel eens, maar door den weemoed in den lezer te versterken, het leelijke en kleine des levens erger te doen uitkomen dan hijzelf het zag en gevoelde, door hem nader te brengen tot de jammeren, indien ze hem ver bleven.

Zoo'n boek gaf ons ook weêr G. van Hulzen.

Om het volkomen te kunnen waardeeren moet men gevoel bezitten voor het zuiver-letterkundig mooi en tevens — of desnoods alléén — voor den lichtglans der waarheid in observatie en wedergave van het leven in zijn kleinheid. *Getrouwd* is noch een vermakelijk, noch een stichtelijk, noch een romantisch boeiend boek. Het is een spiegelbeeld, prachtig van zuiverheid, van een stukje menschenbestaan, gelijk velen er zien zonder 't waar te nemen.

Menschen, als door Van Hulzen geteekend werden, zijn velen in aantal. 't Zijn de lang door romanciers versmade modellen, van wie men meende dat niemendal te *maken* was, tenzij men ze verwrong tot clowns en kon spotten met hun alledaagsche ellende. Maar het gevoel is gezuiverd en kunstenaars lachen niet meer zoo gaarne om leed van kleine

menschen, die zedelijk of lichamelijk of sociaal gebrekkig zijn of wier worsteling in den strijd van het leven niet wordt gevoerd met kracht van blanke wapenen in zilver en goud of van staal en lood. De gepluimden en bontgerokten worden vergeten. Het hart van den modernen woordkunstenaar gaat naar de nederigen en kiest hen tot hoofdpersonen voor romans, waarin van helden noch grappemakers wordt gewag gemaakt.

Het is wel vreemd dat dáárom wordt geklaagd over het verval van de woordkunst, dat dáárom wordt gejammerd over den weemoed en de ziekelijkheid van het moderne schrijversgeslacht. Want, wij vragen u: wat is ziekelijk: den verdrukten mensch uit te beelden als iemand, met wien wij medelijden moeten hebben, zijn aandacht te schenken aan de lijdenden en de worstelenden of de geringen te idealiseeren, ze te bespotten of te negeeren? Ziekelijk? Neen, dat is het realisme van een Van Hulzen ganschelijk niet. Maar vermakelijk is 't even min.

Een belangwekkend onderwerp... wat is dat? Princes Elsa, Louise Stratenus, kiest er zoo. *Grootmoordenaar...* *De liefde van een Boer*, dat zijn boeken met belangwekkende onderwerpen. Of vragen van den dag, in verhaaltjes behandeld of romans, die spelen aan vorstenhoven en in vorstinnen-boudoirs. Wie zulke gegevens versmaadt, legt zich de taak op belangwekkend te maken het gewone leven, dat van u en mij en millioenen anderen, het leven dat ons per slot van rekening alléén praktisch aangaat, waarmee alléén wij in den regel te doen hebben,

Wij hebben dus te vragen: is de wedergave der werkelijkheid in *Getrouwd* belangwekkend?

Ons antwoord is — ten deele. Wat er aan ontbreekt is dat het geen hevige aandoening doet geboren worden.

't Is een boek, zooals er maar weinigen onder ons in staat zijn te schrijven. Menschen van het vak moeten de zeer uitvoerige en uiterst nauwgezette detailstudies bewonderen, kunnen roemen de woordkeus en het impressionistische samenstel der zinnen. Maar, zoo er emotie in den lezer komt, welt de aandoening van binnen op. Zij ligt niet in het boek. Dat is knap werk, maar het is